Nyílt levél a 80 éves Schmidt Egonhoz

Hét évvel előttem csodálkoztál rá először erre a madaras (meg minden egyebes…) világra, de azért igyekeztem tartani a lépést Veled. Magam is – már elemistaként – „megtollasodtam", így azután egyértelműen a természet törvényeinek (értsd: csábításának) tudható be, hogy útjaink viszonylag korán keresztezték egymását. Garas utca, Városliget, Költő utca, később ehhez csatlakoztak a gyűlések, szakmai összejövetelek számtalan alkalma. Olyanok között, mint Csörgey (Titusz bácsival csupán egyetlenegyszer, Ábrahámhegyen), Keve, Vertse, Pátkai, majd Sterbetz, mindegyikükkel pertu viszonyban, nálam mégis Te lettél a "befutó". Könnyen ment a dolog, hiszen rajtam nem múlott semmi: megjelentem – elfogadtál. Mára levelezésünk araszos köteg, számomra küldött különnyomataid, cikkmásolataid testes dossziét töltenek meg könyvszekrényemben. A sorokból tanulni lehetett és én tanultam, mint „fészekaljad", többi (értsd: sok-sok) fiókája. Például faunisztikát, kisemlős-kutatást, cönológiát. Amikor ma időről időre előkeresem valamelyiket, nem a leporolás (attól amúgy is védettek), avagy a kedves hangú dedikálás újranézegetésének szándéka vezet. Hanem egy-egy adat kikeresése, valamiféle információ felfrissítése, egyszóval fölöttébb hasznos dolgok. Egyébként a régi rómaiak alighanem tudtak Rólad (előrelátó módon…), amikor ezernyi jobbnál jobb aforizmájuk egyik legtalálóbbikát ihlették: kétszer ad, aki gyorsan ad. Ha írtam Neked, egy, legfeljebb két napon belül kezembe vehettem válaszodat. Mintha nem lett volna más dolgod. Nem voltak feladataid, gondjaid, testi-lelki bajaid? Dehogynem! De – megoldottad. Mindannyiunk szerencséjére és hasznára. Nekem kiváltképpen jólesett és egyúttal önigazolásul szolgált: orvos létemre magam is ezt az elvet vallottam és vallom. Írtál dolgozatokat és könyveket, sokat és jót, szakmait és népszerűt, gyakran nemes ötvözetként üdítően olvasmányosokat. Magam több száz cikket és néhányat az utóbbi portékából. Szerintem jókat (bár ezt nem kellett volna leírni, de hát gyarló az ember…). Gondolom, mindketten Neue Brehm Bücherei köteteinkre vagyunk a legbüszkébbek – azért a világhír is valami, mégha szerényen szakmai is „csupán". Szerinted kijelenthetjük mindketten: jól csináltuk? Hiszen a hivatalos elismerést sem hiányolhatjuk. Kaptál Kossuth-díjat, én Kiváló Munkáért kitüntetést. Megérdemelten. De azért az egész olyan, mint amikor egy sosem látott madárritkaság hirtelen-váratlanul felbukkan előttünk. Ám mindez mégsem a véletlen műve, meg a szerencséé. Az idáig vezető út lépéseinek száma alighanem a végtelennel mérhető.

Küldök egy fotót rólunk, nem ajándékul, de nem is célzásként, például így: – nézd már, mi lett azóta belőlünk – vagy valami hasonló. Lettünk, amik lettünk, más sem járt másként, élet egy van. Rég volt, 1978 júniusában, a karcagi Kecskeri–tónál szerkőzünk. Címe lehetne „A negyvenesek". S persze, az a nap volt az ajándék, gondolom, mindkettőnk számára. A tó apró hullámainak csevegése, hozzá a puszta, ugartyúkkal, székicsérekkel. „Kicsit" később, Keve Bandi bácsi emléktáblájának avatásán újra összefutottunk Pesten, 2009 novemberében. A hetvenes küszöb két oldalán állunk, egy-egy lépésnyire. Azóta megléptük – magam az előbbit, Te viszont már a nyolcvanadikat. És mosolyogni is volt kedvünk: mobiltelefonom hívóhangján a szikipacsirta nászénekét hallgatjuk. Remélem kihallik belőle e levél leglényegesebb mondanivalója – Isten éltessen addig, ameddig én szeretnék élni!

Tisztelettel és szeretettel a Calandrella szerkesztőbizottsága nevében:

Endes Miska

1. fotó: Schmidt Egon, Endes Mihály társaságában. Kecskeri (Karcag), 1978. június (Fotó: Lakatos A.)

Photo 1. Egon Schmidt accompanied by Mihály Endes in Kecskeri area (Karcag). June of 1978
(Photo: A. Lakatos)